og J. P. Jacobsens Ord har kunnet glide dem forbi uden at vække dem av deres mytiske Drømmerier.

Eskjær, 7. maj 1951.

Gudmund Schütte.

GOTTJODS EPISK-HISTORISKE KRONOLOGI

Gottjods Heltesagnforskning blev grundlagt med ét Slag 1829 ved *Wilhelm Grimms* „Deutsche Heldensage". Dæri kan man finde Oplysninger om det historiske Ophav til adskillige Heltesagnfigurer.

En kronologisk Oversigt over sådanne savnes dog. Og det gør den den Dag idag. Sagnforskningen er siden Wilh. Grimm på det Punkt ikke nået blot et Hanefjed videre. Det er dærfor højelig på Tide at udfylde denne gabende Lakune. Jeg tager Muligheder og hjemmelfaste Udgangspunkter i een kronologisk Rækkefølge, thi det er for Oversigtens Skyld tjenligst. Enkelte Helte uden historisk Kilde-Avhjemling indskyder jeg, når den episke Avhjemling synes at være i fremragende Grad pålidelig.

Nærværende er blot en foreløbig Udfyldning av Lakunen, et nødvendigt Supplement til Grimms „Heldensage".

Det gælder mig nærmest blot om at få Personerne nogenlunde tidfæstet efter Døds-År eller Handlingsdatoer. Det nærmere må søges hos Grimm, eller i min Bog „Gotthiod und Utgard", eller hos Lukman, „Ermanaric hos Jordanes og Saxo" (1949), der bringer mange nye Oplysninger.

1. *Bojorix*, Kimbrerkonge, fører Goterne fra den kimbriske Halvø til Italien, †101 f. Kr. Plutarch, „Marius" c. 25. — Jordanes, „Getica" IV, § 25: „Ex Scandza insula (quasi . . vagina gentium), cum rege suo nomine Berig Gothi quondam memorantur egressi". Med dem Gepiderne, ibd. XVII, § 94. — Bojorix bliver i Jordanes' østgot. Sprogform lydlovlig til *Bærīks. Sagnet avhjemler tre Folkestammer: Goter, Gepider, Kimbrer, et repræsentativt Udvalg av Gottjod. Som den allerældste gottonske Hovedhelt mindedes Bojorix i c. 600 År, men fortrængtes senere av den store Folkevandrings Modehelte. Jfr. min Artikel „De ældste gottonske Sagnhelte", „Danske Studier" 1912.

2. *Drusus*, romersk Kejserprins, kæmper i Vestgermanien, graver Fossa Drusiāna, † 9 f. Kr. Gravmæle ved Mainz, oht. Trusilēh, nht. Drusenloch. Sagn om hans Død, Dion Kassios LV, c. 1. — „Thidrekssaga" indeholder Sagn om en vesttysk Konge Drusiān i Borgen Drekanflis (Drachenfels). Model for Drusiān har vi i Fossa Drusiāna. Endelsen *-ān* bliver i oldtysk Epik usvigeligt Kriterium for ikke-gottonsk Nationalitet, jfr. min Disp. „Oldsagn om Godtjod", S. 122, Note. (Drusus' Datter Livilla ægtes av en Søn av Kejser Tiberius. Kan det have noget at gøre med, at Drusiāns Datter Gudilinda ægtes av Thidrekr? Muligheden må drøftes). Jfr. min Artikel „Nordtysk Sagn om Drusus", „Danske Studier", 1952, S. 129.

3. *Augustus*, Roms første Kejser; truer Jylland; † 14 e. Kr. Kan være sammenblandet med Roms sidste Kejser, Romulus Augustulus, som avsættes av Skireren Odovacar, langobard. Audwachari, 476. — „Reginsmál": Gustr ejer den store (Nibelung-)Skat; den overtages av Andvari, siden

av Godthjods Leder (Odin), siden av Frankeren Sigurd, siden av Niflungerne. — Synes at symbolisere Romerrigets Skæbne: Skatten går fra Romere til Skirer, Goter, Franker etc. Audwachari hedder i „Quedlinburg. Årbøg." med oldsaxisk Monoftongering Adaocar; Ad- kan være nasaleret, ligesom Tiberius på Capri bliver til Timberio (Axel Munthe, „En gammal bok"); dærav Formen Andvari. (I „Lejrekrøniken" fortælles, at Augustus truer Jylland, men slås tilbage av Dan. Det kan være en lærd Konstruktion. Men man må dog drøfte den Mulighed, *om* det *kunde* være gammelt Sagn? Dan vilde i så Fald have annekteret Arminius' Rolle som Roms Overvinder).

4. *Arminius*, Nordtyskernes Redningsmand, † 19 e. Kr. Forherliget i Kvad, se Tacitus, „Ann." II, c. 88. Jellinghaus og andre samtyder ham med Dragedræberen Sigfrid. Sievers har i sin Nibelungforelæsning kategorisk avvist Muligheden. Han har sikkert Ret. Oldhelte som Bojorix og Arminius kunde ikke stå sig mod den store Folkevandrings Modehelte.

(4 a. Merciarigets Kongestamtavle Waþol-geat, Waga, Wihtlæg, Wærmund, Offa. Den genfindes nøjagtig i danske Kongerækker og hos Saxe: Ger-vendel, Vege (Saxe: Fengo), Viglek, Vermund, Uffe. Ættestavrimet *w* kræver nødvendig, at Ger-vendel må vendes om og føres tilbage til *Vendel-ger. Det enestående nøjagtige Samstem mellem Rækkerne gør, at Kongestamtavlen må sættes lig med et historisk Aktstykke. Den indebærer et historisk Skue, der rækker fra c. 200 til c. 400 e. Kr. Jfr. min Artikel i „Acta phil. Scand." XVI, 1943, 233).

5. *Filimer*, 5te Goterkonge efter Berig (Boiorix † 101 f. Kr.), fører Goterne fra „Øerne", dvs. Weichseldeltaet (got. dat. Oium) til Skythien, Jordanes, „Getica" IV, § 26. Ifølge „Harbarðsljóð" Str. 16 dvæler Harbarðr (den forklædte Odin, Godthjods Leder) 5 Vintre hos Fjölvar på Øen Algrøn. Det er bydende nødvendigt at drøfte, om Vandringslederen Filimer ikke er lig med Fjölvar. Forskellen mellem *m* og *v* er aldeles ligegyldig; episke Navne radbrækkes frit, særlig hos Personer, der er „hapax legomena". Jævnfør den aldrig anfægtede Ligning Sig*v*ard = Sig*f*rid. Næsten avgørende er de 3 Fællestræk: Stavelsen *fil*, Tallet 5, Landets Ønatur.

6. *Ostrogotha*, Goterkonge; avslår et farligt Angreb av Gepiderne på Kejser Philippus' Tid (244—249 e. Kr.), Jordanes, IV, 89 ff. — Optræder i „Widsith" 1. 113 som Eastgota.

7. *(H)unuil*, Ostrogothas Søn, Jordanes XIV, § 79. — „Widsith" 1. 114: Unwæn, Eastgotas Søn.

8. Allemanneren *Wibil* ødelægger den helvetiske Provinshovedstad Avenches År 260, jfr. Kronisten Marius fra Avenches ad an. 260, og Fredegar II, 40. Efter sin Ødelægger får Byen på Tysk Navnet Wifflisburg. Den islandske Pilgrim Nikulás fra Þverá hører i Vifilsborg om Byens Ødelæggelse ved „Ragnar Lodbroks Søn Vifil". Se min Artikel „De ældste gottonske Sagnhelte", „Danske Studier" 1912.

9. *Vidigoja*, „Gothorum fortissimus", falder c. 332 e. Kr. i et sarmatisk Baghold ved Floden Teiss, Jordanes CVIII, § 18, Citat fra Priskos. — Wudga, nævnes i „Widsith" 1. 124 sammen med Hama: „Det var ikke de ringeste Fæller, skønt jeg måtte nævne dem bagest". Det vil sige: de to Helte udmærkes på Bagvægtpladsen som ganske særlig fremragende. Man kan sige, at Vidigoja står som Nr. 1 i den sammenhængende

Helteskare fra Folkevandringens Kulminationstid. I danske Folkeviser kendes han som Vidrik Verlandssøn, Søn av den mytiske Helt Vølund Smed. I østgotisk Digtning blandes han sammen med Vitigēs, Konge under Goternes Undergangskamp i Italien, se Nr. 46.

10. *Friderik*, gotisk Martyr under Vestgoteren Athanariks Kristenforfølgelser c. 340 e. Kr. Gotisk Kalender. Fridrekr, Goterkongen Ermanriks Søn, lokkes forræderisk i Døden, „Thidrekssaga" II, S. 161 (Bertelsen). Sammenblandes med en Rugerfyrste Friderik, se Nr. 31.

10 a. *Agilimund*, såkaldt „kvadisk" Fyrste ved Donau, År 358, Ammianus XVII, c. 12. — „Widsith" l. 117 Ægelmund. Paul Diaconus, I. c. 16: Første Langobarderkonge Agelmund; overfaldes og fældes av Bulgarerne. Det er første både historiske og episke Avhjemling av Navnet Agilimund; sagtens samme Person. Langobarderen turde være optrådt i Tjeneste hos Kvaderne.

11. *Ermanarik*, Goterkonge, øver Selvmord efter Hunnernes Sejr, 370 e. Chr., Ammianus, XXXI, 3. Jordanes XXIV, § 130. Østgotisk Sladderdigtning identificerer ham med Nr. 27, Goteren Ermanarik, Aspars Søn, der 465 blev Konsul i Rom, og pådutter den gamle Goterkonge falskelig Theoderik den Stores Mord på Odovakers Hustru Suni(gi)lda. Jfr. Lukman S. 42. Dærved kommer Ermanarik i Vanry som en „vred Troskabsbryder", „Widsith" 1. 9. Han sammenblandes også med Nr. 51, den oprørske vestgotiske Prins Ermenigild. Forresten er han gottonsk Heltesagas ældste cykliske Centralfigur, Forløber for Attila, Didrik av Bern, Hrolf Krake, Karl den Store etc.

12. *Balamber*, Hunnerkonge, underkuer Ermanariks Goter 370. Ifølge Matthaei, „Die bairische Hunnensage", optræder han i østrigsk Sagn som Waldmar, der østenfra trænger erobrende ind i Siebenbürgen.

13. *Athanarik*, Dommer over Vestgoterne; viger til Balkanhalvøen, døer i Konstantinopel efter 380. Han har, som nævnt under 10, ombragt Martyren Friderik. Da Ermanarik if. „Thidrekssaga" har en Søn Fridrekr, der svigefuldt lokkes i Døden, synes det, som om Athanarik og Ermanarik er bleven blandet sammen.

14. *Sarus*, kæmpestærk Goter, der kun kan overvindes, ved at der kastes Sække på ham, År 412. Jordanes, XXIV, § 129, opfatter Sarus som den ene av de to Brødre, der vil hævne Sunildas Død på Ermanarik. I „Hamðismál" Str. 25 bliver de to Helte stenede ihjel, da Sværd ikke bider på dem; Sarus kaldes hær Sörli. Stenene er tydelig Substitut for Sækkene. Jfr. Lukman S. 44.

15. *Erp* nævnes av Jordanes, V, § 43, som en av Goterne forherliget Helt. I „Hamðismál" er Erpr Sörlis og Hamðirs Stifbroder, hvem de i Overmod dræber. I „Thidrekssaga" og i „Goðrúnarkviða en forna" er han Attilas Søn og dræbes av Vidga (Vidigoja), henh. av Gudrun. Hans oprindelige Stilling er helt uklar; men Navnet lader ingen Tvivl om, at det er een og samme Person.

16. *Vallia*, vestgotisk Konge, død 419; grundfæster Goternes Landnam i Aquitanien. Optræder i Heltesagnet som Walther av Aquitanien eller Walther av Wasgenstein (dvs. Baskerlandet). Forskere har ikke været opmærksomme på, at Vallia (Walja) aldeles ikke er noget Døbenavn, men kun en Kortform av det officielle Fuldnavn, som tydelig har været Waldaharjis.

17. *Gibica*, Burgunderkonge, nævnt i Fortalen til Gundobads Burgunderlov. Gifeca Stormagthersker Nr. 4 forrest i „Widsith" l. 4. I „Eddaen" Gjúki, Stamfader til Gjukungerne.

18. *Gundicarius*, Burgunderkonge, fældet 436 av Hunnerne, Prosper ad an. 436. „Nibelungenlied"s Burgunderkonge Gunther, „Eddaen"s do. Gunnarr. Sammenblandes med den frankiske Konge Gunthram av Burgund, Nr. 53.

19. *Gislaharius*, Burgunderprins, Fortalen til Gundobads Lovbog. „Nibelungenlied"s Giselher.

20. *Bleda*, Hunnerkonge, myrdes av sin Broder Attila 445, if. Jordanes XXXV og andre Kilder. Optræder i „Nibelungenlied" ved Etzels Hof som Blœdlīn og dræbes. Endelsen *-īn* understreger den ikke-gottonske Nationalitet, jfr. „Oldsagn om Godtjod", S. 122, Fodnote.

21. *Attila*, Hunnerkonge, død 453, Jordanes XLIX. Heltesagnets Atli, Artala, Etzel, Etzelīn (med Endelse, der røber den ikke-gottonske Nationalitet). Cyklisk Centralfigur Nr. 2.

22. *(H)ildico*, den sidste Brud i Attilas Harem, Jordanes ibd. efter Priskos. Etzels Hustru Vrou Helche, „Nibelungenlied" Str. 1143 (Bartsch). Navnet spores også hos Dronning Nr. 2, Kriem*hild*.

23. *(H)onegesios*, Attilas øverste Minister, Priskos. Kan være den Hungar, der omtales i „Widsith" 1. 117 som Ermanariks Hirdmand.

24. *Ernak*, Attilas yngste Søn. Er Hunnerkongens Yndling, fordi det var spået, at han alene skulde føre Ætten videre. Priskos. De to første Bogstaver *Er-* har voldt, at den ene Attilasøn i „Eddaen" og „Thidrekssaga" kaldes Erpr.

25. *Ultzindur*, Attilas Søn, hunnisk Navn. Jordanes. På Gotisk omtydet til *Uzdwins, hvorav „Thidrekssagas" Attilasøn Ortvin, II, S. 105 (Bertelsen).

26. *A(g)etius*, romersk Statholder i Gallien, Sejerherre i Kampen mod Hunnerne ved Châlons 451; myrdet 454. Turde genspejles i Goterkongen Angantyr, Sejerherren i den store Kamp mod Hunnerne i „Angantyrkvadet".

27. *Ermanarik*, Goteren Aspars Søn, Konsul i Rom 465. Hans Tilstedeværelse er Årsag til, at Heltesagnet har gjort Goterkongen Ermanarik til Hersker i Rom.

28. *Beuca*, Sarmaterkonge i Pannonien; deltager i et Angreb, der volder Goterkongen Valamers Fald, 469, Jordanes, LIV, § 277 ff. På Oldengelsk er det sarmatiske Navn blevet til Becca; denne Konge hører til de 6 Stormagtherskere i Fyrstelisten i „Widsith", l. 19; han styrer Baninger, Folket i langobardisk Baynaib (Pannoniere?). I det nordiske Ermanariksagn er Bikki den onde, forræderske Rådgiver, der driver sine Ofre i Døden. Det er altsammen motiveret dærved, at Beuca voldte den folkekære Goterherskers Fald.

29. *Thiudimer*, Goterkonge; kæmper for Attila ved Châlons sur Marne; døer c. 470. Optræder som Þjóðmarr i „Goðrúnarkviða III", Str. 3. Iøvrigt fortrængt av sin Søn, Theoderik den Store.

30. *Sabinianus*, østromersk Feltherre, tilføjer ved Overrumpling Theoderik den Stores Østgoter et svært Nederlag, 379, Malchus fragm. 18. Digtet „Wolfdietrich und Saben" giver denne vælske Modstander den typiske Rolle som „ond Rådgiver" à la Beuca.

31. *Friderik*, Rügerfyrste, under Ermanarik Asparsøns Kommando, drager med Theoderik den Store mod Odovaker i Italien 488. Han sammenblandes vistnok med den gotiske Martyr Friderik, Nr. 10. Jfr. Lukman S. 31, 49.

32. *Odovaker*, Skirerhøvding; avsætter Kejser Romulus Augustulus (gotisk: Þiudans reikeis) 476; overvindes av Theoderik den Store og myrdes skændig 493, se Prokops „Goterkrig" I, 1 etc. Disse Tildragelser forvanskes frækt av østgotisk Sladderdigtning. Når Odovaker avsætter Þiudans reikeis, bliver det til, at han jager stakkels Þiudareiks i Landflygtighed fra hans Arveland Italien!

33. *Sunigilda*, Odovakers Enke, kastes av Theoderik i Fængsel og sultes ihjel. Sladderdigtningen gør hende til Sunilda, hvem den gamle Goterhersker Ermanarik lader søndersplitte av Heste. Ved at samtydes med Konsul Ermanarik fra År 465 flyttes denne „Morder" til Italien. Jfr. Lukman S. 42.

34. *Onoulf*, også kaldet Harmatios, Odovakers Broder, forfølges og dræbes. I „Quedlinburg Årbøgerne" er Hernido (el. Hemido) Broder til Adaocar. I Adaocar møder vi den nærmest oldengelske Monoftongering, der synes at ligge bag ved Formen Andvari for Audwachari, jfr. nr. 3. Nærmere Enkeltheder må søges hos Lukman S. 44.

35. *Amalarik*, Goterkonge; flygter efter Goternes Nederlag mod Chlodevig 507 til Spanien. I „Nibelungenlied" Str. 1552 udgiver Burgunderen Hagen sig for den Amelrich, der i sin Tid er flygtet udenlands. Da Navnet Amelrich ikke er almindeligt, turde der foreligge en episk Reminiscens.

36. *Rodolfos*, Erulerkonge i Østrig, fældes av Langobarderne 509. Prokop, „Goterkrig", II, 11 ff. etc. Optræder i „Thidrekssaga" som Rodolfr, Markgreve i Bakalar (Pöchlarn i Østrig). Han dubleres av Markgrev Rodingeirr sammesteds.

37. *Sigebert I*, Konge i Nordøstfrankrig, bliver på en Jagt i Buchau-Skoven øst for Rhinen snigmyrdet av sin Frænde H., som røver hans Rigsskat, 510. Gregor, II, c. 40. „Nibelungenlied", Aventiure XVII: Sigfrid, Prins av Nordøstfrankrig, bliver under en Jagt øst for Rhinen snigmyrdet av sin Frænde Hagen.

38. *Hlodevig*, Frankerkonge i Gallien, døer 511. Gregor, II, c. 43. „Völundarkviða", Prosa: Hlöðvér, Konge samtidig med Kiar i Valland, dvs. Kejseren i Rom. (Hans Bejlerroman er i „Thidrekssaga" overført på Attila).

39. *Sigismund*, Burgunderkonge, lader, forledt av sin anden Hustru, hendes Stifsøn S. snigmyrde efter et Drikkelag, fortvivler, omfavner Sønnens Lig, hånes av en Gubbe, dræbes av Frankerne, 523. Gregor, III, c. 5 ff. Det skeer før Sigebert IIs Fødsel. „Frá dauða Sinfjötla": Sigmund, Konge i Frankland, lader, forledt av sin anden Hustru, hendes Stifsøn S. snigmyrde under et Drikkelag, fortvivler, bærer Sønnens Lig bort, hånes av en Gubbe (Odin); dræbes av Hundings Sønner. Det skeer før Sigurds Fødsel. Det er i Historie og Sagn det første Exempel på Motivet „den onde Stifmoder".

40. *Theoderik* „den Store", Østgoterkonge i Italien, døer 526. Heltesagnets Didrik av Bern.

41. *Hugleik*, nordisk Viking, fældes av Theodebert i Nederlandene c. 526, Gregor, III, c. 3. Hygelac fældes, „Beowulf". Hug v. Dänemark fældes av Dietrich, „Ecken Ausfahrt", Grimm S. 244.

(41 a. „*Beowulf*"*s* Skjoldunger — 1. Healfdene; 2. Heorogar, Hrodgar, Halga; 3. Hredric, Hrodmund — må på Grund av Samstemmet med danske episke Kilder regnes for jævnbyrdige med et historisk Personstof).

42. *Erminfrid*, Thyringerkonge, overvindes og myrdes av Frankerne, 530. Gregor III, c. 7 & 8. „Nibelungenlied": Irnfrit fra Thyringen kæmper mod Burgunderne.

43. *Amalaberga*, Goterkongen Theoderik den Stores Søsterdatter, Erminfrids Dronning. Hos Gregor: III, c. 4: Amalaberga, Frankerkongen Theoderiks Frænke, bagvaskes, som den, der ved sin onde Svig volder Thyringerrigets Undergang.

44. *Theoderik*, i „Quedlinburg-Årbøgerne" kaldt Hugo Theodericus, Konge i Nordøstfranken, død 534, med den uægte Søn Theodebert. I Digtet „Wolf-Dietrich": Hug-Dietrich med den uægte Søn Wolf-Dietrich.

45. *Godomar*, Burgunderkonge; fælder Frankerkongen Hlodomer 523; fordrives av Frankerne 534. Gregor, III, c. 6 & 11. — „Sigurðarkviða en meiri", Str. 8, „Sigurðarkviða en skamma" Str. 20 ff. Gottormr myrder Frankerprinsen Sigurd.

46. *Vitiges*, Goterkonge, fanges av Belisarios 539. Prokop, „Goterkrig" II. Blandes i Sagnene om Kampene ved Ravenna sammen med den gamle Goterhelt Vidigoja, Nr. 9.

47. *Chaganen* (Khanen) over Avarerne, kæmper med Kong Sigebert av Nordøstfrankrig og tager ham til Fange, c. 561. Gregor IV, c. 29. „Nibelungenlied", Aventiure XV: Hagen, Søn av Aldriän, Etzels Mand, myrder Sigfrid. Hagen er indsat som Dæknavn for at skjule Mordets virkelige Ophavsmand, Hilperik. Endelsen -ian i Navnet Aldrian røber den ikke-gottonske Nationalitet, jfr. „Oldsagn om Godtjod" S. 122, Note. Når Etzel kalder Aldrian for sin „Mand", peger det også på Avarerne; de regnedes for Hunner.

48. *Albuin*, Langobarderkonge, erobrer Italien, myrdes 573. „Widsith" l. 30: Ælfwine i Eatule.

49. *Sigebert II*, Nordøstfrankernes Konge, myrdes 575. Gregor IV, c. 51. Heltesagnets Sigfrid, Sigurd.

50. *Bobila* (Austrehild), g. m. Kong Gunthram av Burgund, får ham til efter hendes Død 580 at henrette hendes to vælske Læger. Gregor, V, c. 35. — „Goðrúnarkviða" I, Str. 66. Brynhild, g. m. Gunnar av Burgund, byder ham efter hendes Død at ofre vælsk Tyende ved hendes Bålfærd.

51. *Ermenigild*, vestgotisk Prins, ægter Sigebert IIs Datter Ingund, Gregor, V, c. 38; dræbes som Oprører mod sin Fader, 580, ibd. VIII, c. 28. Denne Ermenigild glosseres ved Ermanric, Grimm, Nr. 17 b. If. „Eddaen" ægter Jörmunrekr Sigurds Datter Svanhild.

52. *Hilperik*, Konge av Nordvestfrankrig, med Hovedfæstning Tournai. Han volder Mordet på Sigebert II 575; myrdes 584, Gregor VI, c. 46. Ifølge „Nibelungenlied" „Biterolf" etc. ejer Sigfrids Morder Borgen Tronege, Tronje. — Hilperik-Fredegunda-Partiets Tendensdigtning har camoufleret Morderparrets virkelige Navne. I „Völsungasaga" er

Hjalprekr en Fyrste, der venlig hjælper Sigurd. Som Sigfrids Morder har man indskudt Hagen, dvs. Avarernes Chagan, Sigeberts Fjende.

53. *Gunthram*, Frankerkonge i Burgund, g. m. Bobila; døer 588. Han sammenblandes i Heltesagnet med den gamle Burgunderkonge Gundicarius, der faldt 436, se Nr. 18.

54. *Fredegunde*, Dronning g. m. Hilperik, Sigeberts Fjende; døer 597. Model for Florigunda i „Seyfriedslied".

55. *Brunihild*, Sigebert IIs Enke, sigtes for Mordet på ham og henrettes ved at slæbes ihjel, bunden til en Hest, 613. Fredegar. — „Helreið Brynhildar" skildrer, hvordan Brynhild sigtes for Mordet på Sigurd, mens hun ages til Underverdenen av Helheste.

56. *Dagobert*, Frankerkonge; lider et stort for Frankerherredømmet skæbnesvangert Nederlag mod Venderne i Østtyskland 630; døer 638. „Nibelungenlied", Aventiure XXXII: Dancwart lider Nederlag mod Hunnerne; det er Indledningen til Burgunderdramaets store Katastrofe.

På Grund av mit Ophold i Østrig har Citatsifre ikke altid kunnet tilføjes.

Gudmund Schütte.

DANSK TUNGE

Håkon Melberg, Origin of the Scandinavian Nations and Languages. An Introduction. In two parts. Halden 1949—52 (952 sider).

Bogens to forlag er det norske H. Aschehoug og det danske Ejnar Munksgaard; den er trykt hos Bianco Luno i København, på papir fra Saugbrugsforeningen i Halden, og indbundet i Norge. Den er helt igennem en Nordmands norsk-danske arbejde. Og vi mindes endnu med glæde det efterår 1946, da den unge Håkon Melberg som en af de første Nordmænd efter krigen kom ned og holdt to foredrag i Selskab for Nordisk Filologi om hans nye revolutionerende teori om „dansk tunge". Vi diskuterede med ham og glædede os til at se hans tanker på tryk. Efter et uhyre slid, efter store opofrelser, ikke mindst fra hans hustrus side, er det nu lykkedes ham i dette monumentale værk at give den alsidige begrundelse, som han for 9 år siden foresatte sig. Og det må man ønske ham til lykke med.

Der er sandelig også meget at glæde sig over i bogen. Lad mig nævne en konkret detaille, der for så vidt ikke vedrører bogens centrale emne: de fjorten sider p. 925—39 om den svage endelse i nom.sg.masc. Melbergs forklaring, at vokalskiftet i denne form reflekterer den just i disse n-stammer velkendte forskel på ord med akcent på sidste stavelse og ord med akcent på en foregående stavelse i nom.sg., er bedre end ældre tydninger og har vide perspektiver.

Så glæder man sig over begejstringen, det opladte sind, den noble form for polemik. Og man beundrer den fjeldhårde flid, hvormed forfatteren har samlet sig al den viden, der har tilladt ham ikke at lade nogen sten uvendt.

Forfatterens tese er, at „dansk tunge" (gammel norsk-islandsk *dønsk*